

Акциски план за спроведување на Стратегијата за развој на платниот систем во Република Македонија во периодот 2013-2017 година

Точка	Стратегиска насока	Активност	Носители на активноста (примарниот носител е со болдирани букви)	Временска рамка
3.1.	Правна рамка - усогласување со законодавството на ЕУ	Изработка на Акциски план за постепено и координирано вградување на европското во националното законодавство, врз основа на дефинирани приоритетни области,	НСП преку Работната група за правна поддршка, во соработка со МФРМ и НБРМ - Предлог Акциски план	прв квартал 2014
		што ќе биде усогласен на НСП и одобрен од МФРМ и НБРМ	НСП , МФРМ и НБРМ - усогласување и одобрување на Акциски план	втор квартал 2014
		Формирање работни групи за проучување на законодавството на ЕУ, составени од правни експерти и експерти од областа на платните системи и системите за порамнување хартии од вредност, назначени од НБРМ, МФРМ, КХВ, ЦДХВ, КИБС, банките и/или друга засегната страна, коишто согласно со Акцискиот план би работеле на изработка на конкретни предлози за вградување на европското во домашното законодавство	НСП , во соработка со одделните институции	втор квартал 2014
		Следење на меѓусебната усогласеност на одделните закони од националната регулатива што директно или индиректно ја засегаат ефикасноста на платниот систем, како и на меѓусебната усогласеност на подзаконските акти на надлежните институции за регулирање и надзор на системите за плаќање, клиринг и порамнување на платните трансакции и трансакциите со хартии од вредност и доставување предлози за надминување на евентуалната неусогласеност	НСП преку Работната група за правна поддршка, во соработка со надлежните институции	постојана активност
3.2.	Платежна статистика - унапредување на националната платежна статистика и усогласување со методологијата за платежна статистика на ЕЦБ	Изработка на методологија за платежната статистика на НБРМ во согласност со методологијата на ЕЦБ	НБРМ	второ полугодие 2014
		Изработка на подзаконска регулатива за спроведување на новата методологија за платежна статистика.		второ полугодие 2015
		Презентација на новата рамка за платежна статистика на банкарскиот сектор и другите засегнати институции		прво полугодие 2016

		Иницијатива за отпочнување со анкетно прибирање информации од корисниците на платежните услуги за сигурноста и ефикасноста на постојниот начин на извршување на плаќањата, како и за потребите од нови функционалности на платниот систем, со точно определена динамика на спроведување	НСП во соработка со НБРМ преку Здружението на потрошувачи	втор квартал 2014
3.3.	Системи за плаќање, порамнување и клиринг на трансакциите во земјата – анализа и постепена примена на меѓународните и европските стандарди и правила за работа			
3.3.1. Платни инструменти – ревизија на постојните и воведување нови платни инструменти врз основа на стандардите и правилата на СЕПА и поставување шеми за електронски плаќања	3.3.1.1 Кредитни трансфери	Ревизија на пропишаните платни инструменти и согледување на можноста за поставување единствен платен инструмент за плаќањата со кредитни трансфери од сметките на небанкарските субјекти кон приватниот и државниот сектор, врз основа на европското искуство и стандардите и правилата за кредитни трансфери на СЕПА и Регулативата 260/2012	НСП преку Работната група за кредитни трансфери	2014
		Изработка на национална шема за електронски кредитни трансфери за извршување на плаќањата во земјата, врз основа на европското искуство и стандардите и правилата на СЕПА		2015
	3.3.1.2 Директни задолжувања	Измени во подзаконската регулатива за платните инструменти во земјата што треба да овозможат воведување инструмент за директно задолжување, при што, заради законската обврска на НБРМ да се грижи за сигурноста, стабилноста и ефикасноста на платниот систем и неговиот развој, треба да се преиспита регулаторната надлежност на МФРМ за пропишување на платните инструменти, имајќи ги предвид законодавство на ЕУ и практиката во земјите-членки	МФРМ и НБРМ на предлог од НСП (Работна група за директни задолжувања и Работна група за правна поддршка)	прво полугодие 2014
		Поставување инструмент за директно задолжување во земјата врз основа на европското искуство и стандардите и правилата на СЕПА и Регулативата 260/2012	НСП преку Работната група за директни задолжувања и Работната група за поддршка на операции, инфраструктура и стандарди	второ полугодие 2014
		Изработка на национална шема за електронски директни задолжувања за извршување на плаќањата во земјата, врз основа на европското искуство и стандардите и правилата на СЕПА		2015

	3.3.2. Системи за клиринг и порамнување - постепенa примена на меѓународните и европските стандарди и правила за работа	Анализа на состојбите, можностите и трошоците кај банките и операторите на одделните системи за клиринг и порамнување за единствена примена на техничките стандарди за работа на меѓународните тела за стандардизација, што согласно со Регулативата 260/2012 се задолжителни за земјите-членки на ЕУ (ИСО 13616 за меѓународен идентификациски број на банкарска сметка - ИБАН, ИСО 9362 за банкарски идентификациски број - БИК и ИСО 20022 за универзални платни пораки на финансиската индустрија - УНИФИ)	НСП преку Работната група за поддршка на операции, инфраструктура и стандарди, во соработка со банките и операторите на системите	прво полугодие 2014
		Изработка на усогласен временски план за постепенa примена на меѓународните стандарди, врз основа на извршената анализа		второ полугодие 2014
	3.3.3. Платежни картички и системи за клиринг и порамнување на трансакциите - консолидирање на состојбите во работењето со картички и постепено усогласување со стандардите и правилата на СЕПА	Сеопфатна анализа на трошоците за картичното работење во државата со одделните видови странски брендови на платежни картички и согледување на потребата и економската оправданост од поставување национален систем за обработка (авторизација и клиринг) на трансакциите со овие платежни картички во денари	НСП преку Работната група за платежни картички и Работната група за поддршка на операции, инфраструктура и стандарди, во соработка со банките и Касис	прво полугодие 2014
		Изработка на национална шема за плаќања со платежни картички во земјата, врз основа на европското искуство и стандардите и правилата на СЕПА		прво полугодие 2015
3.4.	Интерен платен систем за државните органи и институции (ТС и ЗТС) - поголема функционална поврзаност со другите платни системи во земјата и вклучување на податоците во платежната статистика на земјата	Ревизија на стандардите и правилата за извршување на платните трансакции во ТС и ЗТС во насока на нивно усогласување со стандардите и правилата пропишани со Регулативата 260/2012, и тоа како за плаќањата на првото ниво на буџетските корисници и здравствените установи, така и на второто ниво за порамнувањето на платните трансакции	НСП преку Работната група за кредитни трансфери, во соработка со МФРМ и ФЗРМ	2014
		Модернизација на ТРИС и ЗИС, во насока на зголемување на функционалностите на софтверското решение, веб-базирани функционалности, електронско поврзување со буџетските корисници, електронско поднесување на барањата за плаќање со примена на електронски потпис, односно дематеријализирање на платните инструменти и целосна безбедност и интегритет на податоците		МФРМ и ФЗО во соработка со НБРМ
		Рекласификација на сметките во рамките на ТС и ново шифрирање на податоците во ТРИС во насока на унапредување на процесот на буџетирање и следење на извршувањето на буџетот и зголемување на ефикасноста на платните трансакции	МФРМ	второ полугодие 2016

		Воспоставување систем за вклучување на податоците од платните трансакции што се извршуваат преку ТС и ЗТС во платежната статистика на земјата	НБРМ во соработка со МФРМ и ФЗО	по завршувањето на претходните три активности
3.5.	Надворешни плаќања-зголемување на ефикасноста преку постепено укинување на обврската на банките да известуваат за платните трансакции со странство за потребите на статистиката за билансот на плаќања	Согледување на можностите за зголемување на ефикасноста на надворешните плаќања преку анализа на потребните средства и капацитети за преминување од индиректен кон директен начин на прибирање податоци за составување на билансот на плаќања на Република Македонија	НБРМ	второ полугодие 2015
		Изработка на Акциски план, врз основа на анализата, за постепено намалување, до целосното укинување, на обврската на банките да известуваат за потребите на статистиката на билансот на плаќања преку фазно воведување директни извештаи од резидентите за нивните трансакции со нерезиденти (почнувајќи од трансакциите за чие извршување нема законски ограничувања), вклучително и намалување на обврската на банките да обезбедуваат дополнителни информации и документација за потребите на известувањето при извршувањето на платните трансакции со странство	НБРМ	прво полугодие 2016
		Ревизија на пропишаните платни инструменти и нивно усогласување со стандардите и правилата за кредитни трансфери на СЕПА и Регулативата (ЕК) 260/2012	НСП преку Работната група за кредитни трансфери	по завршувањето на активностите од 3.3.1.1.
3.6.	Надзор над системите за плаќање и порамнување - натамошно усогласување со меѓународната методологија и стандарди за работа на платните системи и системите за порамнување на хартии од вредност	Усогласување на националните стандарди за работа на системите за плаќање, клиринг и порамнување со новите меѓународни стандарди	НБРМ , во соработка со операторите на системите	прво полугодие 2015
		Примена на меѓународните стандарди во работењето на системите за порамнување со хартии од вредност	НБРМ и КХВ	второ полугодие 2015
		Конзистентна примена на принципите на ЦПСС-ИОСКО од страна на финансиската пазарна инфраструктура	Операторите на системите, НБРМ надзор	второ полугодие 2016
		Унапредување на соработката помеѓу НБРМ и КХВ заради поголема координација на надзорните активности	НБРМ и КХВ	второ полугодие 2014
3.7.	Зголемување на безготовинските плаќања	Поголема употреба на платежните картички за плаќање давачки и јавни услуги преку инсталирање ПОС-уреди кај што поголем број централни и локални државни органи, институции и јавни установи што вршат вакви услуги	НСП преку РГ за поттикнување нагорни трендови во безготовинските плаќања, во соработка со ЗБРМ и КАСИС - предлог до Влада на РМ.	постојана активност

		Проширување на можноста за плаќање преку мобилен телефон и интернет и на давачките кон државата и јавните услуги		
		Обезбедување поголема територијална покриеност на државата со АТМ и ПОС-терминали	НСП преку РФ за поттикнување нагорни трендови во безготовинските плаќања, во соработка со ЗБРМ и КАСИС	постојана активност
		Зголемување на бројот на АТМ-терминали со повеќе функции, т.е. покрај за подигање готовина и за извршување плаќања и трансфер на средства, како и за полагање готови пари на сметка во банка		
3.8.	Јакнење на институционалните капацитети - обезбедување техничка помош и стручно усовршување на вработените преку разни форми на меѓународна соработка и преку пристапните инструменти на ЕУ	Продолжување на активностите за обезбедување техничка помош и обука на вработените преку разни форми на меѓународна соработка (семинари и конференции во организација на меѓународните институции, странските централни банки и други центри за обука; билатерална техничка помош како што е воспоставената соработка на НБРМ со централната банка на Холандија и сл.)	НБРМ и МФРМ	постојана активност
		Засилување на активностите за техничка помош од ЕУ преку поголемо користење на пристапните инструменти и фондовите што се наменети за Република Македонија (ИПА-проекти, вклучително и последователен проект за примена на наодите и препораките што ќе произлезат од анализата за потребите на НБРМ за постигнување на стандардите за работа на националните централни банки од Евро-системот со проектот што тековно се спроведува; ТАИЕХ; Твининг и др.)	НБРМ и МФРМ	постојана активност
		Организација на домашни семинари, работилници, конференции и слично, каде што ќе се пренесуваат и ќе се разменуваат теоретското знаење и практичното искуство на вработените стекнато со меѓународна обука и техничка помош	НБРМ и МФРМ	постојана активност